

Kdyz peníze nestačí, musejí se natisknout

Snad každý sní o tom, že by si tiskl své vlastní peníze. **Paul Glover** (48) z Ithaky (stát New York) ale tento sen uskutečnil – a to zcela legálně. Jeho pestré bankovky už přijímá přes 1300 osob a firem – obchodníci s automobily, tesaři, elektrikáři, maséři, restaurace i kuzelny. **A ve spojitelní, jakési alternativní Federal Credit Union, se dají s penízi »hours« dokonce splácet hypotéky a úvěry**, napsal Jens Wiegmann v německém listu Die Welt.

Když ležel před čtyřmi lety nemocen v posteli, dospil grafik **Glover** k závěru: **»Chceme-li mít v naší obci dostatek peněz, musíme si je sami natisknout!«** Svou minou nazval »hours« (hodiny), aby odrážela **»skutečnou hodnotu práce«**. Jedna »hour« odpovídá deseti dolarům, průměrné hodinové mzdy v městě Ithaca (30 tisíc obyvatel). Existují ovšem také »čtvrt hodinové, půlhodinové a třetihodinové« bankovky. Díky speciálnímu papíru a inkoustu, vyvinutému v Ithace, se dají »hours« obtížněji falšovat než dolarové bankovky, říká **Glover**.

Gloverův peněžní systém přináší velkou výhodu podnikům nebo osobám, které nabízejí služby, v tom, že hodina práce zaručuje minimální mzdu deset dolarů. Skutečný přínos »hours« pro obec tkví ovšem v tom, že tato mince může být utracena pouze v Ithace – a tak podporuje a ozivuje místní hospodářství. Aby se nedostali do rozporu se zákonem, musejí Glover a jeho stoupenci podle daňových úřadů a centrální banky USA dbát pouze na dvě věci: jejich bankovky se nesmějí příliš podobat americkým dolarům a příjmy v »hours« musejí být normálně zdaněny. Dnes už funguje v Ithace **»Hours-banka«**, která na celý systém dohlídí. Místní politici Gloverovu ideu podporují: při posledních volbách starosta města akceptovali vsichni tři kandidáti příspěvek na předvolební kampaň v nové minci.

Glover není ve Spojených státech jediným, kdo na takovou myšlenku přišel. Před sedmi lety vynalezl obchodník s lahůdkami Frank Tortoriello **»Deli dolar«**, protože mu žádná banka nechtila poskytnout úvěr. Své bankovky prodával Tortoriello po devíti dolarech za kus, a to se zárukou, že za něj po roce vyplatí deset dolarů. Většina zákazníků už ale své deli dolary utratila za sendviče a jiné delikatesy.

V současné době existuje v USA zhruba 250 místních min, které velmi často uvádí do oběhu místní obchodní komory. Také Gloverových »hours« přichází do oběhu stále více. Každý, kdo prohlásí, že je ochoten tuto minci akceptovat, dostane dvě hours, a každých osm měsíců pak za odměnu další »dvě hodiny«. Glover plánuje zřízení místského centra, v němž by mohl každý, kdo »hours« přijímá, prezentovat své služby nebo zboží. Centrum by neslo jméno

Hour Town.

(ÈTK/Die Welt)

Hospodářské noviny

5. dubna 1996